

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
VASA YRKESHÖGSKOLA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Simon Prest

På korståg till fotbollens hemland

2011

FÖRORD

Lärdomsprovet har skrivits i Vasa Yrkeshögskola, inom riktningen Internationell Handel. Lärdomsprovet påbörjades hösten 2009, och de sista korrigeringarna gjordes på vintern 2011. Rubriken kom till efter att ha diskuterat med olika parter om vad det finns för önskemål gällande lärdomsprov.

Ett stort tack till handledaren Helena Blomquist och till alla de som ställt upp på intervjuer och annars hjälpt till genom sitt stöd.

Karleby den 6.1.2011

Simon Prest

VASA YRKESHÖGSKOLA

Utbildningsprogrammet för företagsekonomi

ABSTRAKT

Författare	Simon Prest
Lärdomsprovets titel	På korståg till fotbollens hemland
År	2011
Språk	svenska
Sidantal	58
Handledare	Helena Blomquist

Lärdomsprovet behandlar frågan om det går att sälja ett finländskt internetkoncept till England. Ämnet behandlar ifall det är lönande och om det finns ett behov för det finländska konceptet.

Lärdomsprovet består av en teoretisk del och en empirisk del. Den teoretiska delen behandlar fotboll, fotboll i England, media, och företagande på internet. Allt detta ska ge läsaren en tillräcklig bakgrundsinformation för att förstå den empiriska delen.

I den empiriska delen intervjuas ett par personer med stark anknytning till ämnet, och som förhoppningsvis kan ge de svar som behövs.

Resultatet av de intervjuade gav mig tillräckligt med information för att göra ett beslut om i vilken riktning företaget som utvecklat konceptet ska ta i framtiden.

Ämnesord: Fotboll, företagande på Internet, utrikeshandel

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU

UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Utbildningsprogrammet för företagsekonomi

ABSTRACT

Author	Simon Prest
Title	Selling a Finnish Internet concept to England
Year	2011
Language	Swedish
Pages	58
Name of Supervisor	Helena Blomquist

This thesis discusses the selling of a Finnish Internet-based concept to England. The topic considers if the company responsible for the concept is in a good enough position to sell its idea to England.

The thesis contains a theoretical part and an empirical part. The theoretical part considers international business, football, media and Internet-based companies. This should give the reader sufficient information to fully understand the empirical part.

In the empirical part I have researched if there is interest in the concept in England and whether it would be rewarding for the company.

The result of the interview gave the answers I had hoped for. The company should expand to England if it has a solid enough economical base.

Keywords: Foreign trade, football, Internet-based companies

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	INLEDNING.....	6
1.1	Bakgrund och val av ämne	6
1.2	Problemområde.....	7
1.3	Arbetets syfte.....	8
1.4	Avgränsningar	8
1.5	Metodik.....	8
2.	FOTBOLL.....	9
2.1	Fotbollen i England	11
2.1.1	Det engelska ligasystemet	15
2.1.2	Fotbollen i de lägre serierna i England	21
3.	MEDIA	26
3.1	Webbtidningar	26
3.2	Mediers inverkan på fotbollen.....	27
3.3	Hur medierna fick syn på fotbollen	30
4.	Företagspresentation: www.90plus.fi	32
5.	KONKURRENTER.....	35
6.	FÖRETAG PÅ INTERNET.....	37
7.	EMPIRISK DEL	39
7.1	Situationsanalys	40
8.	INTERVJUER	41
8.1	Intervju med Webbredaktör Johan Prest.....	41
8.2	90+ kontakt i England.....	47
8.3	Analys av intervjuer.....	49
9.	SLUTRAPPORT.....	52
10.	AVSLUTNING.....	54
11.	KÄLLFÖRTECKNING.....	56

1. INLEDNING

Fotboll är världens största sport. Fotbollen har en betydande roll i samhället. Detta kanske inte märks i det vardagliga livet i Finland, men på de flesta andra ställen i världen är det annorlunda. Fotbollen engagerar och berör, många har en egen åsikt trots att man inte anser sig vara så insatt. På arbetsplatser runt om världen analyserar man spelet, kaffepauserna handlar om gårdagens eller veckans matcher. Det kan gälla spelet i sig självt, något lokalt lag eller kanske landslaget. I alla hörn av världen vaknar pojkar och flickor upp varje morgon och drömmer om att bli fotbollsproffs. Fotbollen berör folk i alla åldrar, från barn som vill bli proffs till pensionärer som hoppas att ännu få se sitt lag utföra stordåd innan deras vandring på jorden är över. Fotbollen får en att drömma bort från vardagens bekymmer, en annan värld som fångslar.

Finland anses av finländarna själva som ett fotbollens u-land. På våra breddgrader kastar man spjut, skidar och spelar ishockey, enligt oss själva. Men man glömmer fort bort att fotboll är finlands överlägset mest populära sport sett till antalet utövare. Trots detta har fotbollen inte den status i Finland som den har på andra delar av jordklotet. Med tanke på det så är det ganska intressant att i det här lärodomsprovet är det ett finländskt koncept som berör fotbollsvärlden som anses vara så unikt att man kan sälja det till fotbollens hemland, England.

1.1 Bakgrund och val av ämne

Allt sedan födseln har jag haft ett närmast fanatiskt intresse för fotboll. Av någon anledning har jag fascinerats av allt runt omkring fotbollen. Spelet som sig är ganska enkelt men om man vill förstå fotbollsvärlden och hur den fungerar så

måste man känna till och ha bra koll på historia, kultur osv. Eftersom det ofta finns ett visst sammanhang mellan dessa olika faktorer.

Själv spelar jag också på en någorlunda nivå och blir därför kanske också mera insatt i hur fotbollsvärlden fungerar. När man själv spelar eller har spelat med folk som varit på den högsta nivån, känns det ändå som att proffsen inte är några övermänniskor utan helt enkelt bara har ett sådant brinnande intresse och har den självdisciplin som behövs för att göra de uppoffringar som t.ex. ett proffsliv kräver. Jag försöker verkligen inte ta något ifrån de som är så bra på att spela fotboll så att de kan livnära sig på det, men man kanske uppskattar deras prestationer på ett annat sätt än de som enbart ser dem på TV.

När jag fick ett erbjudande att förena nytta med nöje genom att göra mitt lärdomsprov med ett fotbollstema, var det ett erbjudande som jag inte kunde tacka nej till. Det är oftast enklare att göra ett så här omfattande arbete om man har ett ämne som man själv brinner för. Ämnet känns spännande och intressant, vilket borde underlätta arbetet.

1.2 Problemområde

Ämnet för detta lärdomsprov är ifall man kan sälja det s.k. 90+ konceptet till England. www.90plus.fi är en webbtidning som bevakar fotbollen i Mellersta Österbotten. Arbetet kommer att bestå av en teoridel som ger den bakgrundsfakta som behövs för att förstå arbetet. Förutom teoridelen kommer arbetet att bestå av en empirisk del. Den empiriska delen kommer då att undersöka ifall 90+ konceptet kan säljas till England. Undersökningen kommer att ske genom intervjuer med webbredaktören för 90+ och ett par andra personer för att få fram i fall det finns något genuint intresse på de brittiska öarna, slutresultatet redovisas i den empiriska delen.

1.3 Arbetets syfte

Syftet med arbetet är som många gånger nämnts, att undersöka ifall det finns ett intresse och ett behov i England av ett koncept som 90plus.fi. Det är främst de lägre divisionerna i England som skulle behöva ett medium som bevakar fotbollen på den nivån. Eftersom webbredaktören inte har ett obegränsat antal arbetstimmar så behöver han all hjälp han kan få, för att undersöka hur stort intresset egentligen är .

Ett annat syfte med arbetet att testa sig själv också. Är man kapabel att utföra ett så här omfattande arbete. Förhoppningsvis är svaret positivt när jag känner att jag är klar med arbetet.

1.4 Avgränsningar

Arbetet avgränsas till att endast behandla 90plus.fi utvidgning till England. Webbredaktören har enbart ett intresse i detta läge att undersöka huruvida en utvidgning till England skulle vara lönande.

1.5 Metodik

Enligt planerna så ska undersökningen gå till genom intervjuer med olika personer som har en inblick i den engelska fotbollsscenen. Resultatet redogörs genom att visa de svar som erhållits genom intervjun. Teoridelen ger förhoppningsvis en viss bakgrundsinformation om själva ämnet som detta arbete ska handla om.

2. FOTBOLL

Teoridelen kommer att bestå av olika delar. Första delen behandlar fotbollen som sådan. Alla på jordklotet vet ungefär vad fotboll går ut på, men den här delen tar upp små detaljer som kanske inte är lika kända och som behövs för att förklara det som kommer att tas upp senare i arbetet. Jag är av den åsikten att det är ett måste att förklara fotbollen lite noggrannare för att man ska förstå hela syftet med detta arbete. Därför kommer fotbollen att ta den största delen av denna teoridel. Arbetet handlar till största del om fotboll och affärsverksamhet. Någon skulle kanske bygga upp arbetet på ett annorlunda sätt, men jag har bestämt mig att vinkla arbetet på detta sätt.

Genom att gå igenom de viktigaste detaljerna om fotbollsvärlden i teoridelen så slipper jag också att förklara vissa saker i den empiriska delen. Då har läsaren förhoppningsvis sådan bakgrundsinformation om ämnet att denne enkelt kan följa med i intervjuerna.

Fotboll är i grunden ett simpelt spel, men på samma gång också komplicerat. För att riktigt förstå fotbollens värld måste man ha följt med spelet och hela världen runt omkring i flera år. Historia, kultur, traditioner osv. allt dessa förklarar ofta en hel del varför matcherna har en viss laddning, varför spelarna reagerar på det sätt det gör osv. Allt detta kallas fotbollskultur. Att förklara hur allting hänger ihop är förstås helt omöjligt men en liten inblick hoppas jag att man kan få av denna del.

För att gå lite noggrannare in på dessa detaljer kan man konstatera att traditioner spelar en stor roll. I t.ex. England kan vissa lag ha oförklarligt svåra problem med att möta ett visst lag. Man kan gå decennier utan vinst. Tränare och spelare byts ut men resultaten förblir. Inför matcherna fokuseras det ibland så mycket ett visst lags oförmåga att vinna över ett annat, att det på något sätt verkar påverka spelarna också, trots att dessa oftast inte har något med 20 år gamla resultat att göra.

Förutom lokala derbyn, finns det vissa matcher som väcker stora känslor hos supportrar. När Yorkshires stolthet Leeds United gästas av stora Manchester United, kallas matchen för "the War of Roses" vilket syftar på en konflikt mellan "stammar" i Yorkshire och Lancashire. Det finns vissa klassiska möten som har en enorm laddning utan att dessa lag som möts skulle ha ett gemensamt geografiskt läge. Men ett derby mellan två lag i samma stad som också har en annan förklaring än det geografiska är det mellan Londonklubbarna West Ham och Millwall. När dessa två möts är det en enorm spänning mellan supportrarna. Enligt historieböckerna har denna fejd sitt ursprung i en strejk mellan två båtvarv i England på 40-talet. West Ham och Millwall är belägna på varsin sida av Themsen och supportrarna arbetade för varsitt varv. Ett av varven stödde en strejk som skulle förbättra arbetarnas arbetsförhållanden medan det andra höll sig borta från strejken. Dessa exempel är bara ett sätt att försöka förklara att ifall man vill förstå fotbollens natur, måste man också känna till historien bakom vissa rivaliteter och varför man reagerar på ett visst sätt. (http://news.bbc.co.uk/sport2/hi/football/fa_cup/8433901.stm) (<http://www.footballderbies.com/faq/index.php?id=24>)

Runt om i världen finns det liknande exempel på rivaliteter. Fotbollens magi når över hela jordklotet, och sporten är också den mest utövade i världen. Fotbollen har alltid varit populärt men på senare år har spelets popularitet ökat explosionsartat. Allting har sin början i när främst engelska sjömän började spela fotboll när de tog sig i land på en annan kontinent. Det tog inte länge innan ursprungsbefolkningen blev intresserade av det nya spelet. På det sättet togs spelet först vidare från de brittiska öarna till före detta kolonialmakter i det brittiska imperiet, men spreds ganska fort till alla kontinenter. En intressant historia är t.ex. Argentinas populäraste lag Boca Juniors ursprung. Boca som härstammar från Buenos Aires spelar i gul-blåa färger. Detta på grund av att man bestämde sig för att använda sig av de färger som det första fartyg som anlände till hamnen hade på sin flagga. Det första fartyget seglade under svensk flagg. (Wilson 2008:25) (<http://www.theoffside.com/world-football/boca-juniors-now-swedish.html>)

Till en början kopierade man det engelska sättet att spela, men på vissa håll där man inte hade lika stor respekt för det brittiska imperiet började man hitta sin egen stil. Det gör också fotbollen så intressant, det finns kulturella skillnader mellan länder också hur man spelar fotboll. Många länder har sin säregna stil. Men i takt med globaliseringen suddas nationsgränserna ut, och skillnaderna i spelstilarna blir också allt mindre. (Wilson 2008:26)

Dessa historier kan kännas främmande och förvirrande för en utomstående. Varför ska man känna till dessa? Det kan hända att man inte behöver känna till allt detta. Men det är ett försök att förklara vad detta som jag och säkert flera andra kallar fotbollskultur är egentligen. Det är ett försök att med små historier förklara vad det är som gör fotbollen så speciell. Varför intresset för en sport går i arv. Det är därför media hela tiden bevakar fotbollen eftersom det finns nästan oändligt med material och nya historier föds hela tiden. Arbetet går ut på att undersöka engelskt fotbollsintresse. I England kan generationer av människor dessa bakgrundshistorier. Man känner till dem. Det finns en stark fotbollskultur.

2.1 Fotbollen i England

Engelsmännen anser sig själva ofta vara fotbollens hemland. De har en poäng. Den moderna fotbollen kan anses vara en engelsk uppfinning. En sorts fotboll har spelats allt sedan 1300-talet, men reglerna var betydligt annorlunda än idag, eller rättare sagt det fattades regler. Överallt i Europa spred sig en form av spelet. Man spelade på gator, och för att uttrycka sig milt så var spelet rätt annorlunda. Dödsfall förekom och spelet ansågs vara så brutalt att det till sist förbjöds helt. (Wilson 2008: 9)

Men i de engelska skolorna började man ta upp fotboll igen i mitten av 1800-talet. Kyrkan till och med rekommenderade fotboll i vissa kretsar. Fotbollen ansågs hålla bort främst männen från att utöva enligt kyrkan omoraliska handlingar. Spelet var en blandning av rugby och vanlig fotboll. Reglerna började allt mera påminna om de moderna regler som vi använder idag. Vissa skolor som Cambridge, Eton och Oxford hade skilda uppfattningar om hur fotboll skulle spelas. Till slut så bestämde man sig för att man måste göra upp regler, så att det

blev klart för alla hur man skulle spela. Något överraskande föredrog eliten rugbyversionen där man använder händerna för att transportera bollen, medan det ”vanliga” folket föredrog att man använde fötterna. Rugby har alltid ansetts vara överklassens sport och fotboll har varit arbetarklassens favoritsport. (Wilson 2008:10)

Det engelska fotbollsförbundet (The Football Association) grundades i och med att man gjorde upp reglerna. Den moderna fotbollen var född. För att organisera spelandet startade man en tävling. FA Cupen (världens äldsta fotbollsturnering) samlade alla engelska lag som ville delta. Turneringen spelades och spelas än idag i cup-format, dvs. att alla lag lottas i par och vinnarna från ett matchpar avancerar till nästa omgång i turneringen, i finalen möts då de två bästa lagen. Säsongen 1871-72 spelades den första upplagan av FA Cupen. 15 lag anmälde sig till cupen den första säsongen, kan förövrigt nämnas att säsongen 2009-10 är antalet lag uppe i 700 stycken. FA cupen anses av fotbollsfolk vara en av de mest prestigefyllda klubbtagsturneringarna i världen än idag. Det finns också en viss magi i själva turneringen. En bidragande faktor är säkert det att finalen spelas på legendariska Wembley i London. En annan orsak är de överraskningar som skett under alla dessa år. David har faktiskt slagit Goliat ett flertal gånger. Amatörer kan ibland få chansen att möta dessa superstjärnor som syns i tidningar och i TV. (<http://www.thefa.com/TheFACup/FACompetitions/TheFACup/History/HistoryOfTheFACup.aspx>)

I och med att klubbarna i slutet av 1800-talet allt mera började övergå till professionalism så växte kraven på att FA skulle arrangera flera turneringar. 1888 skrev William McGregor ordförande i Birmingham-klubben Aston Villa ett brev till andra klubbar i England, och föreslog att de största klubbarna i England startar ett ligaspel, med hemma och bortamatcher. Den 8 september 1888 startade den första engelska ligasäsongen. (<http://www.footballleague.co.uk/page/History/HistoryDetail/0,,10794~1357277,00.html>)

Mycket har förstås hänt sedan man inledde ligaspelet, men mycket är sig likt. De föreningar som spelade redan då under slutet av 1800-talet och början av 1900-

talet existerar fortfarande än idag. Många av lagen spelar ännu på samma arenor som de gjorde för över 100 år sedan. Detta har bidragit till att lagen har den status som de har i samhället idag. I familjerna håller man på ett visst lag och denna tradition överförs från en generation till en annan. Om man ser på en engelsk ligamatch på tv, kan man lätt märka ett fenomen som saknas från t.ex. Finland. Favoritlag går i arv, hela familjen samlas på matcherna. En generation överlämnar sin kärlek för sitt lag till nästa generation osv. Men mycket har också ändrats. Från att tidigare samlat folk till matcher, har fotbollsklubbarnas roller ändrats. I dag gör klubbarna ett stort och viktigt arbete att t.ex. hålla ungdomar borta från gatorna. I och med att lönerna i fotbollen har skjutit i höjden, så känns inte längre spelarna som "en av oss", därför har klubbarna ändrat karaktär en aning. Klubbarna har en s.k. "community officer" som är klubbarnas nuvarande länk i samhället. De konstant stigande biljettpriserna har också skrämt bort sådana som tidigare gått på matcher, man har helt enkelt inte råd längre.

Man kan konstatera att den engelska fotbollen är den mest populära i världen. De engelska lagens brand är kända över hela världen. Storklubben Manchester United har flera miljoner supportrar i Asien för att nämna ett exempel. Klubbarna får in ofattbart mycket pengar på att sälja tröjor och övriga souvenirer. Dessa storklubbar har en omsättning som skulle få vilken företagsledare som helst att bli avundsjuk. I Norden har den engelska fotbollen alltid varit den mest populära. Detta har sitt ursprung i att matcher började direktsändas i TV på 60-talet. Utan ha direkta källor som stöder min teori, men jag skulle nästan kunna påstå att Liverpool och Manchester United är de populäraste föreningarna i Finland, inräknat alla finska klubbtag i alla sporter.

Men det har inte enbart varit framgång för den engelska fotbollen. Huliganismen härjade som värst under slutet av 70-talet och under hela 80-talet. Publikciffrorna dök i botten när folk inte längre vågade gå på matcher. Engelska klubbtag förbjöds till och med från europeiskt klubbtagsspel, som följd av Heysel tragedin där 39 personer fick sätta livet till, när Liverpool mötte italienska Juventus i finalen i den europeiska cupen. (http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/768380.stm)

En annan tragedi, den s.k. Hillsborough-tragedin i Sheffield den 15 april 1989 förändrade den engelska fotbollen fullständigt. Liverpool var igen inblandad, men denna gång var det mera en miss av arrangörerna än av anhängarna till laget från musikstaden. 89 Liverpool supportrar klämdes ihjäl när polisen tappade kontroll över publikmängden i cupmatchen mellan Liverpool och Nottingham Forest. Polisens spärrar brast och allt för mycket folk trängdes in på Leppings Lane läktaren på Hillsborough. Läktaren hade ett stängsel som skyddade spelarna från att publiken skulle springa på plan. Men i detta fall blev det 89 supportrars död när de inte hade en chans att fly när publiktrycket blev för stort och de klämdes ihjäl. (<http://news.bbc.co.uk/sport2/hi/football/teams/l/liverpool/7997924.stm>)

Som följd av Hillsborough katastrofen fick många helt enkelt nog. Heysel-tragedin satt ännu i färskt minne hos många fotbollssupporters. Det engelska fotbollsförbundet bestämde vissa åtgärder som måste göras för att förbättra säkerheten på arenorna. Under ledning av Lord Justice Taylor av Gosforth kom man fram till att ståplatser skulle slopas helt, alkoholförsäljningen begränsas osv. Arenorna runt om i England renoverades helt. Från att ha varit nästan helt förfallna till de imponerande konstverk de är idag. Vissa personer menar också att den atmosfär som förr fanns på engelska matcher, har försvunnit i samma takt som ståplatserna. Om det är på grund av dessa åtgärder eller inte är det svårt att säga men i alla fall har huliganismen nästan helt försvunnit från läktarna, vilket är positivt. Våldet sker nuförtiden utanför arenorna, och det är oftast enbart de som söker efter slagsmål som behöver utsätta sig för våld. (http://www.footballnetwork.org/dev/communityfootball/violence_taylor_report.asp)

I och med Heysel-tragedin som nämndes tidigare så blev den engelska fotbollen allt mera isolerad. Man halkade också allt längre efter i fotbollsevolutionen. Eftersom man saknade internationella referenser om var den egna fotbollen stod, så hängde man helt enkelt inte med mera. Men en revolution ägde rum på 90-talet och förändrade den engelska fotbollen, mer om detta i nästa kapitel.

Pengarna och den massmediala bevakningen har ökat explosionsartat under de senaste decennierna. Från och med mitten av 90-talet och fram till idag har

intresset för engelsk fotboll ökat enormt. Varför och hur detta har skett kommer längre fram i arbetet.

Ett nytt fenomen som växt fram i den engelska fotbollen är utländska ägare. I och med att matcherna visas överallt på jordklotet har också intresset spridits. Ryske oligarken Roman Abramovich var först ute när han köpte Londonklubben Chelsea, som länge hade utmanat de stora men som inte riktigt nått fram. Med ryska pengar vann man och så också inom kort Premier League, och är fortfarande idag en av de största klubbarna. Islänningar, amerikaner, italienare nästan alla nationaliteter har ägt något klubbtag. De flesta har försökt kopiera Abramovich framgångsrecept, men få har lyckats. Manchester City är det senaste laget som försökt göra en "Chelsea". Med arabiska oljepengar har shejk Mansour öst in pengar i föreningen och köpt upp stora stjärnor från hela världen. Än så länge har de stora framgångarna undvikt Manchesters andra förening. (<http://www.bbc.co.uk/bbcfour/documentaries/profile/abramovich.shtml>)

Men motståndet bland supportrarna i England har växt mot dessa utländska affärsmän. I största delen av fallen så beror det på de uteblivna framgångarna. Men Manchester United som ägs av den amerikanska familjen Glazer har vunnit allt som går att vinna men motståndet blir allt större. Som protest mot Glazerfamiljen startade supportrarna ett eget lag FC United of Manchester. Laget har avancerat ett par nivåer i den engelska ligapyramiden (mer om detta senare) men är ännu 6 nivåer under Manchester United. (<http://www.fc-utd.co.uk/history.php>)

Någon kanske undrar varför jag hela tiden skriver om den engelska fotbollen och inte den brittiska fotbollen. I fotbollen har de brittiska länderna skilda förbund och räknas som skilda länder i fotbollsvärlden till skillnad från andra sporter. Därför koncentrerar jag mig enbart på den engelska.

2.1.1 Det engelska ligasystemet

Som tidigare nämnts i arbetet så var den engelska fotbollen i en djup svacka på 80-talet. Engelska klubbtag var avstängda från spel i Europa (till följd av Heysel-tragedin), och det tidigare så stolta engelska fotbollslandslaget var ett skämt. Men

när den engelska klubb fotbollen började förlora allt mer mark till den italienska, och även till övriga europeiska ligor under början av 1990-talet genomfördes en del reformer. Den viktigaste av dessa reformer var införandet av en ny toppliga, Premier League, som styrdes av en skild organisation. The Football League som styrt alla engelska ligor hittills lämnade över ansvaret av toppligan till en nygrundad organisation. Football league behöll ansvaret för de tre övriga proffsserierna under Premier League. (<http://www.premierleague.com/page/History/0,,12306,00.html>)

Den nya ligan skrev ett lukrativt tv-avtal med mediamogulen Rupert Murdochs betalkanal Sky Sports. Matcher flyttades från att tidigare alltid spelats på lördagar kl.15.00 lokal tid, till att spelas på lördagar, söndagar och även måndagar för att anpassas till Skys önskemål. Sponsoravtalen blev betydligt större än tidigare, den engelska klubb fotbollen var på gång igen. Utländska stjärnspelare och tränare värvades och slutligen började standarden bli allt bättre. När England arrangerade fotbolls-EM år 1996, blev detta mästerskap något av det sista som behövdes för att fotbollen skulle komma igång igen. Mästerskapen ordnades utan några större våldsamheter. När hemmanationen dessutom spelade en bländande fotboll och tog sig långt i turneringen så fick engelsmännen tillbaks smaken för fotboll. I dagsläget är Premier League den största nationella fotbollsserien i världen. De engelska klubbarna har helt andra ekonomiska resurser än sina europeiska konkurrenter.

Enligt flera fotbollsromantiker dog den Engelska fotbollen i och med grundandet av Premier League. Allt flera utländska spelare, tränare, ägare och de stora pengarna som cirkulerar i Premier League har gjort att allt flera engelsmän känner sig distanserade till de klubbar som de växt upp med. Man känner ingen samhörighet med de överbetalda primadonnorna från Europa, för att inte nämna de bortskämda inhemska proffsen som fullständigt saknar verklighetsuppfattning. Ser man på en legendarisk toppklubb som t.ex. Arsenal från London, så spelar det för tillfället en enda engelsk spelare i startelvan. Inte särskilt förvånande ifall man inte känner att man har något gemensamt längre med den egna föreningens spelare. Men som någon klok person sagt, är det inte globaliseringen och allt

annat nytt som är problemet utan snarare nostalgiska medelåldersmän som vill att allt ska vara på samma sätt som när de var i tonåren.

Fotbollen har alltid varit konservativ, och under de senaste 150 åren har det inte gjorts särskilt många regeländringar. Något som de som följde med fotbolls-VM i sommar kunde lägga märke till. Den engelska klubb fotbollen har inte heller stött på några större förändringar. Men under de senaste åren har det börjat ske. Från och med 1995 har Premier League 20 proffsklubbar, the Football League har 72 medlemsklubbar med proffsstatus. Till klubbarna hör nästan enbart engelska klubbar. Alla övriga brittiska länder har sina egna nationella ligor. Men det finns ett par undantag som t.ex. de walesiska klubbarna Cardiff City, Swansea City och Wrexham som deltar i det engelska ligasystemet.

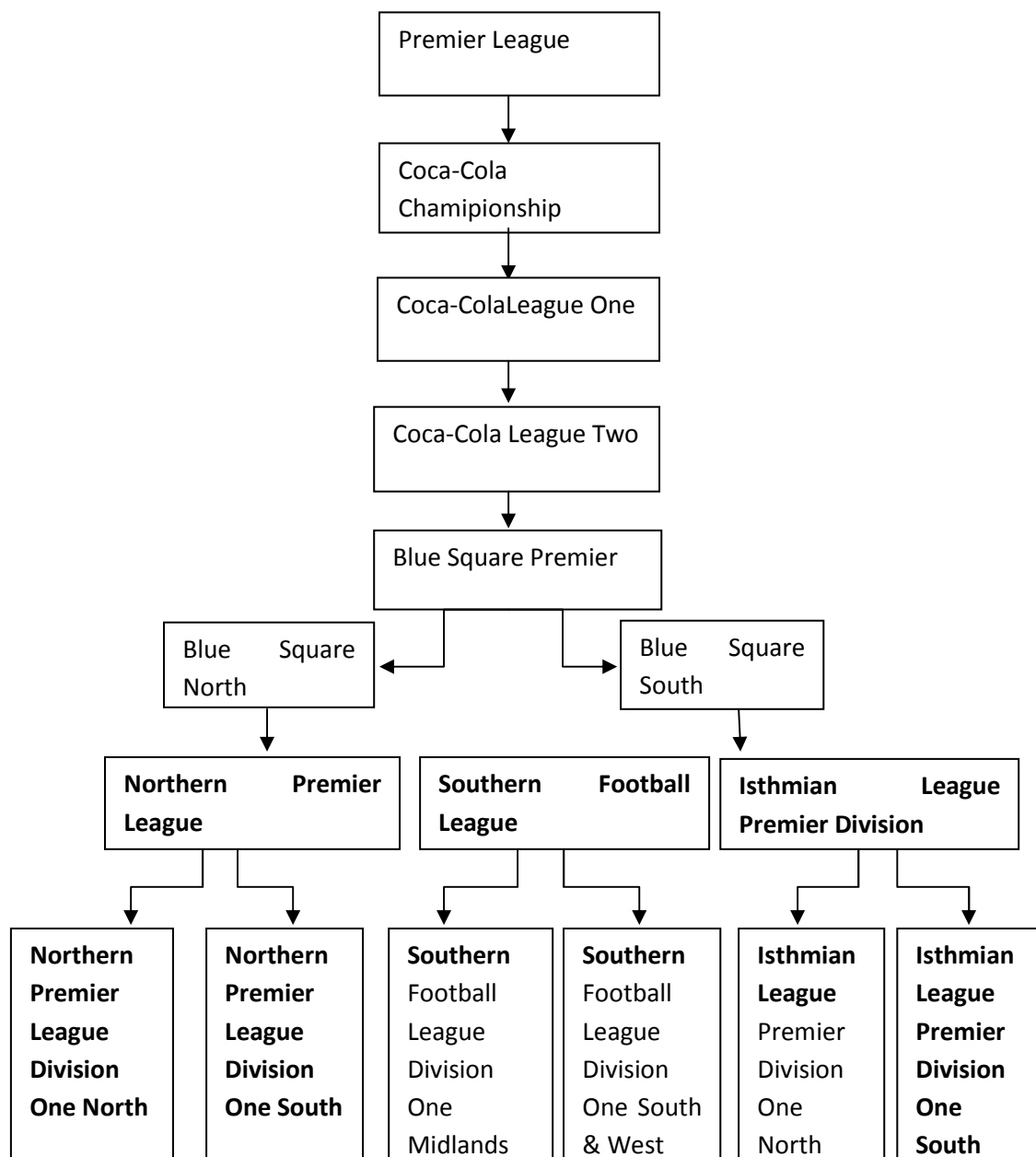
År 2004 ändrade Football League sitt brand och döpte om serierna under Premier League. Tidigare hette dessa nivåer, Division ett, två och tre. Efter att ha inlett ett sponsoravtal med Coca-Cola(sponsoravtalet upphör år 2010) heter nivåerna nuförtiden The Coca-Cola Championship, Coca-Cola League One och Coca-Cola League Two. Mellan Premier League och Championship byter tre lag plats med varandra. Tre lag degraderas från Premier League och tre lag avancerar från the Championship. Samma procedur upprepas mellan alla nivåer, tre lag som degraderas och tre som avancerar. Under League Two börjar då den s.k. Non-League (fri svensk övers. Icke-Liga) fotbollen, som tills de senaste åren bestått av främst halv-professionella klubbar. Det är den här nivån och lägre ner som intresserar 90 +.

Non-league fotbollen är också organiserad som en pyramid. Den högsta nivån heter Blue Square Premier, och är en nationell serie med ett antal proffsklubbar. Under Blue Square Premier finner man två regionala serier, Blue Square North (Norr) och Blue Square South (Syd). Två lag från de båda regionala serierna avancerar till Blue Square Premier varifrån fyra lag får ta ett steg lägre ner i ligasystemet varje år. Efter dessa regionala serier börjar det bli invecklat. Under dessa nivåer finns det ytterligare tre regionala serier, Southern, Isthmian och Northern Premier League. Alla dessa serier har två egna regionala serier under deras respektive högsta serier, längre ner i seriesystemet än så här är det kanske

onödigt att gå. Eller det får den empiriska delen avgöra. Men det finns sammanlagt 24 olika nivåer med flera tusen lag. För att lite förklara omfattningen så kan man nämna att Bristol Downs Football League Division fyra anses vara det sista trappsteget i ligapyramiden.

På nästa sida finns en pyramid som försöker förklara hur det engelska ligasystemet i verkligheten fungerar.

Figur 1. Den engelska ligapyramiden.

Pyramiden förklarar hur ligasystemet fungerar. Bilden här uppe visar de åtta högsta serienivåerna. Som tidigare nämnts fortsätter pyramiden allt ner till steg 24. De elva högsta serierna är förbundsserier och är under det engelska fotbollsförbundets vingar. Från nivå 12 och neråt är det s.k. landskapsserier (County Football på engelska) som är under de olika förbundsdistrikten.

Eftersom det finns en viss utrymmesbrist i ett arbete som detta har jag valt mig att koncentrera mig på de åtta första trappstegen på pyramiden. Från och med steg nio och neråt blir det så ofantligt många olika divisioner att de skulle ta alltför mycket utrymme. För att lite förstå omfattningen så kan nämnas att säsongen 2009/10 spelar 290 lag på den nionde nivån. (<http://www.thepyramid.info/stats/ratings.htm>)

Det är alltså frågan om en väldigt stor mängd lag som deltar i organiserad tävlingsverksamhet. På något sätt är det också fascinerande att se att år ut och år in kan man organisera en så omfattande tävlingsverksamhet. Det är många matcher som ska prickas in i kalendern.

2.1.2 Fotbollen i de lägre serierna i England

Som det tidigare nämnts i arbetet finns det liv i den engelska fotbollen även utanför de fyra professionella ligorna. 90plus fokus är just på dessa serier. Därför behövs det en del som som förklarar hur stor fotbollen i England är, även utanför Premier League. I Blue Square Premier som är den högsta nivån som inte enbart består av professionella spelare är lönenivåerna höga (om man t.ex. jämför med en finsk ligaspelare) och största delen av fotbollsspelarna är proffs. Lagen är professionella eller halv-professionella vilket är benämningen i England på spelare som tränar minst tre gånger i veckan. Före detta storklubbar som Oxford United, Cambridge United, Luton Town och Wales stolthet Wrexham spelar nuförtiden på den här nivån, vilket förklarar att standarden på fotbollen i England är förbluffande bred. De ovannämnda klubbarna kan ha ett publiksnitt på över 5,000 åskådare per match. Vilket skulle vara en respektabel publiksiffra för många länders ligalag, detta kanske också berättar vilket intresse det finns i England. (<http://www.european-football-statistics.co.uk/attn/current/aveengnl.htm>)

Den s.k. icke-liga fotbollen har fina anor. Inte långt efter att man körde i gång med ligafotbollen har "amatörerna" utanför haft ett seriesystem. Icke-liga fotbollen var ändå på väg att utarmas, men när man år 1987 beslöt att införa avancemang och degradering mellan den lägsta serien i ligafotbollen och den högsta icke-liga fotbollen, så blåste det nytt liv i många traditionella klubbar som stampade på samma ställe utan några större visioner eller planer. Före år 1987 kunde man endast ansöka om medlemskap i The Football League. Ytterst sällan lyckades dessa ansökningar. (<http://www.thepyrmid.info/stats/updown.htm>)

I och med de stora pengarna som nuförtiden cirkulerar bland de stora klubbarna i England, har antalet utländska spelare explosionsartat ökat. Detta har i sin tur lett till att goda engelska spelare fått se sig neråt i seriesystemet för att hitta en lämplig klubb. Ett slags dominoeffekt har ägt rum och standarden på alla nivåer har höjts ett snäpp.

För ett decennium sedan kunde det anses att en ung spelare som tvingades söka efter en ny förening utanför de 92 ligaklubbarna, kunde lika gärna glömma en fotbollskarriär. Nuförtiden har attityderna ändrats och det anses allmänt acceptabelt att ta steget ner bland icke-liga klubbarna. Klubbarna i de lägre serierna är allt bättre skötta och pengarna är större än för 15 år sedan. Vilket sporrar flera att prova på spel utanför ligafotbollen. Men finanskrisen börjar skörda offer och flera klubbar börjar ha allt större problem att betala de höga lönerna. Flera traditionella klubbar har gått i konkurs och har fått börja om från början igen.

I och med de bieffekter som grundandet av Premier League fört med sig (som förklarats i tidigare kapitel) som t.ex. att biljettpriserna har skjutit i höjden, börjar allt flera gå på lägre divisionsmatcher eftersom man helt enkelt inte har råd att längre följa med sitt favoritlag. En annan orsak kanske kan vara den lokala förankringen. På de lägre nivåerna är spelarna fortfarande "vanliga" människor, som oftast kommer från det område som lagen härstammar ifrån. För att återgå till frågan om biljettpriserna. Det är förstås väldigt svårt att jämföra gamla priser med nya, men det går att ändå att göra några slutsatser när man jämför biljettpriserna i början av 90-talet och priserna idag. När Premier League startade år 1992 kunde en biljett till ligan Arsenal's matcher kosta 5 pund, från och med januari 2011 får man punga ut med över 100 pund för en biljett, en ganska remarkabel förändring. Detta har lett till fotbollen blivit allt mera en sport för den högre medelklassen än för arbetarklassen som den traditionellt ansetts vara. (Veikkaaja 48/10:29)

Men i de lägre divisionerna kan man fortfarande hitta lite av den fotbollsromantik som många längtar tillbaka till. Det gäller dock att komma ihåg att spelarna på Blue Square Premier nivå ibland förtjänar lika mycket som en person som sitter på en chefspost på ett lite större företag. Även i serierna under Blue Square Premier, dvs. Blue Square North och South får spelarna en viss kompensation för sitt spelande. Men under dessa serier börjar man hitta riktig amatörfotboll, där spelarna arbetar som banktjänstemän, brevbärare eller något dylikt, vid sidan av spelandet.

Det som skiljer åt engelska korpffotbollsklubbar mot t.ex. finska motsvarande är att i England, är dessa klubbar oftast sådana som existerat i över hundra i stället för kamratgäng som bildats för två år sedan och spelar i två år till. Lagen har också ”ordentliga” namn för att jämföra med Finländska lag som FC Sääripotku, AC FC och AC Darra för att nämna några. Världens äldsta fotbollsklubb Sheffield FC (grundat 1857) spelar t.ex. i Northern Division League One South, vilket skulle motsvara division 8 här hemma. (www.sheffieldfc.com)

I Finland och många övriga länder kan man följa med sin hemstadsförening ifall det går bra och laget skördar framgångar, ifall man fortsättningsvis följer med laget trots uteblivna framgångar anses man vara löjlig och patetisk. I England har klubbarna en helt annan samhällelig status. Man känner än viss ära och stolthet för hemstaden, eller den egna stadsdelens lag, som inte baserar sig på framgångar utan på helt andra variabler. För att ta ett exempel så skulle Sheffield FC (se stycket ovanför) aldrig existera längre i Finland. Så fort det skulle börja blåsa lite motvind skulle man fusionerat sig med en annan klubb från staden eller lagt ner hela verksamheten. T.ex. är Sheffield FC ljusår ifrån stadens två flaggskepp Sheffield Wednesday och Sheffield United, men ändå finns det enorm stolthet bland invånarna i stålstaden för ett lag som inte vunnit en titel sedan 1904. (http://www.sheffieldfc.com/index.php?option=com_content&view=section&id=13&Itemid=182)

Men som tidigare nämnts har den globala ekonomiska krisen inte undgått fotbollsvärlden heller. Överallt i England kommer det nya rapporter om klubbar som har ett katastrofalt ekonomiskt läge. Ifall klubbarna inte skulle ha ett så massivt stöd bland befolkningen skulle en stor del stryka under. Mitt under pågående säsong uteslöts ärorika Chester City (som existerat i 123 år) ur seriesystemet. Klubben åkte ur ligafotbollen och ner i Blue Square Premier och återhämtade sig aldrig. Det är ytterst sällsynt att klubbar i England går i konkurs, och ännu mera sällsynt är att klubbarna slutar att existera mitt under säsongen. Därför anses Chester Citys undergång vara av den karaktären att nyheten togs emot med stort allvar från många håll i landet. En annan klubb Lewes som spelar i Blue Square North, var enbart några timmar från utrotning men en sista intensiv

kampanj av folket räddade klubben för att överleva åtminstone den närmaste framtiden. (<http://news.bbc.co.uk/sport2/hi/football/teams/c/chester/8538236.stm>)

På alla nivåer i seriesystemet börjar det blåsa kallare vindar. Det är inte enbart mindre klubbar som lever ovanför vad de egentligen klarar av. Även i Premier League har föreningarna det tufft just nu. Portsmouth från sydkusten har under hela säsongen haft problem med att betala lönerna, och ett konkurshot hänger över klubben. Föreningen har det sportsligt också väldigt svårt och kommer med största sannolikhet att dala genom serierna. Anledningen till dessa problem förutom ekonomikrisen, är att klubbarna en längre tid levt helt utan några realistiska ekonomiska planer. Riskerna har varit alldeles för stora. Spelarlönerna har tagit en för stor del av omsättningen. Det internationella fotbollsförbundet FIFA försöker med nya regler undvika att liknande fall som Portsmouth ska dyka upp i framtiden. ([http://news.sky.com/skynews/Home/UK-News/Portsmouth-Enters-Administration-As-Premier-League-Side-Fails-To-Find-Buyer-Willing-To-](http://news.sky.com/skynews/Home/UK-News/Portsmouth-Enters-Administration-As-Premier-League-Side-Fails-To-Find-Buyer-Willing-To-Invest/Article/201002415559736?lpos=UK_News_Article_Related_Content_Region_3&lid=ARTICLE_15559736_Portsmouth_Enters_Administration_As_Premier_League_Side_Fails_To_Find_Buyer_Willing_To_Invest)

[Invest/Article/201002415559736?lpos=UK_News_Article_Related_Content_Region_3&lid=ARTICLE_15559736_Portsmouth_Enters_Administration_As_Premier_League_Side_Fails_To_Find_Buyer_Willing_To_Invest](http://news.sky.com/skynews/Home/UK-News/Portsmouth-Enters-Administration-As-Premier-League-Side-Fails-To-Find-Buyer-Willing-To-Invest/Article/201002415559736?lpos=UK_News_Article_Related_Content_Region_3&lid=ARTICLE_15559736_Portsmouth_Enters_Administration_As_Premier_League_Side_Fails_To_Find_Buyer_Willing_To_Invest))

Men för att återgå till hur populära även dessa föreningar i de lägre divisionerna är. Mansfield Town som spelar i Blue Square Premier har både en norsk och en svensk supportersklubb. Det finns alltså nordbor som betalar oerhörda summor för att se ett lag långt borta i Nottinghamshire i östra England som spelar på en nivå som skulle motsvara division fem här hemma. Det finns flera liknande klubbar som Mansfield Town. (<http://www.svenskafans.com/england/mansfield/>)

De engelska klubbarnas popularitet övergår alltså de nationella gränserna. Detta är också fascinerande när man tänker på ett projekt som detta. Potentialen är enorm. Man riktar sig inte enbart på den brittiska marknaden, utan det finns ett intresse också öster om Dover och norr om Newcastle.

Förhoppningsvis har den här delen av teorin givit tillräckligt med bakgrundsinformation för att se varför jag tycker att den engelska fotbollen har en enorm marknadspotential.

3. MEDIA

3.1 Webbtidningar

Nätsidan 90plus.fi är inte enbart en sida som samlar upp statistik från nejdens fotbollsmatcher. Eftersom man publicerar nyheter, matchreferat och kolumner så kan den klassas som en webbtidning. Webbtidningar får en allt viktigare roll i dagens nyhetsbevakning. De har dessutom en ordentlig fördel i jämförelse med de traditionella tryckta tidningarna. Eftersom de tryckta medierna har en ganska tidig deadline med pressläggning så hinner de ofta inte få med t.ex. alla resultat från kvällens matcher. Men webbtidningarna har inga sådana begränsningar utan kan utkomma i princip när som helst under dygnet.

Andra självklara fördelar är t.ex. det att webbtidningarna är tillgängliga för alla. Man behöver inte heller prenumerera på en tidning till ett visst fysiskt ställe, det enda som behövs är en internetuppkoppling. Rent ekonomiskt är webben också förstås ett bra sätt för tidningar att nå en större kundkrets, eftersom kunden kan befinna sig på vilken plats som helst i världen och därför behöver man inte enbart koncentrera marknadsföringen till det ställe som tidningen utkommer. En eventuell nackdel kan vara att man blir utan de pengar som de tryckta medierna får från prenumerationer. Men det har vissa tidningar löst, genom att ta betalt om man vill läsa hela tidningen på nätet.

Enligt ny statistik så tappar t.ex. de österbottniska tidningarna allt flera läsare. Ifall detta är en trend eller om det verkligen är sanningen, får framtiden utvisa. Men det är väl ganska klart att studerande till exempel verkar föredra tidningarnas nätversioner framom de traditionella pappersversionerna. Den enklaste förklaringen är väl att studerande har ett stramt ekonomiskt läge, och har helt enkelt inte råd att prenumerera på en dagstidning. (<http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=180778>)

Webbtidningarna blir allt flera. I Finland har t.ex. dagstidningen Uusi Suomi uppstått som nättidning efter att ha varit nedlagd sedan 1991. Inom en snar

framtid kan det hända att det uppstår flera tidningar som Uusi Suomi, som enbart existerar på nätet. (<http://www.uusisuomi.fi/mika-uusi-suomi>)

Finska Jatkoaika är ett praktexempel på en välfungerande webbtidning. Tidningen grundades år 2001 och bevakar både internationell och nationell ishockey. Förutom nyheterna som publiceras på tidningen kompletteras sidan med ett forum där läsarna själv får diskutera allt möjligt från ishockey till politik. Rapporterna är välskrivna och läses av nästa alla ishockeyintresserade i Finland. År 2007 hade tidningen som bäst över 140 000 läsare varje vecka. På forumet finns 14 400 registrerade användare trots att man måste lämna in en ansökan för att bli en fullvärdig medlem på forumet. Jatkoaika kan anses vara en förebild för alla webbtidningar. (www.jatkoaika.com)

De tekniska framsteg som tas hela tiden gör det också lättare för webbtidningar. Mjukvaran stöder allt oftare ljud, bild och film. De flesta tidningar som har en verksamhet på nätet har nuförtiden också en egen webb-tv, där man gör egna inslag som påminner om tv-kanalers nyhetssändningar. Det är förstås svårt att förutspå vad som sker i framtiden, men kan man väl ganska enkelt konstatera att de tekniska framstegen inte tar slut här, utan att webbtidningarna kommer att utvecklas mycket ännu.

I vissa kretsar förutspår man att vår vanliga papperstidning förr eller senare kommer att helt dö ut och att all verksamhet kommer att flyttas ut på nätet. Det låter kanske lite skrämmande. Men jag skulle nog kunna tänka mig att det tar bra tid ännu innan man tar så drastiska beslut. Papperstidningen är ändå en sådan institution, som man inte kan ersätta på en gång.

3.2 Mediers inverkan på fotbollen

Medierna har med åren fått en större inverkan på fotbollen. I länder med fotbollskultur är sportsidorna på varje tidning fyllda med fotboll, och i någon marginal kan någon annan sportgren tas med. Medierna har också skruvat upp intresset för fotboll i allmänhet. Det är allt mera trendigt att gå på fotboll.

Allt sedan Silvio Berlusconi med sina tv-pengar köpte upp storklubben AC Milan i Italien år 1986, så har mediernas inflytande ökat, eller rättare sagt så har medierna fått ett intresse för fotboll. AC Milan hade en längre tid vandrat i mörkret och slutet var nära när Berlusconi dök upp med sina pengar. Pengarna räddade AC Milan. Berlusconi vände upp och ned på hela verksamheten, han använde sig av hela mediaimperiet som han ägde för att få AC Milan på rätt köl igen. Berlusconi började också förhandla skilda tv-rättighetsavtal om AC Milans hemmamatcher. Silvio Berlusconis agerande var på ett sätt banbrytande. Tidigare fanns inga skilda tv-kontrakt utan oftast visade det statliga tv-bolaget någon viss match varje vecka. Nu började allt flera klubbar få upp ögonen för den marknad som man tidigare blundat för. Med hjälp av Berlusconis pengar blev AC Milan så småningom den mest framgångsrika klubben i Europa under en period. (<http://news.softpedia.com/news/Silvio-Berlusconi-is-the-New-President-of-AC-Milan-24487.shtml>)

Efter Berlusconis intrång på fotbollsmarknaden började det så småningom hända mer och mer intressanta saker. När Premier League grundades 1992 köpte Rupert Murdoch upp tv-rättigheterna till den nygrundade serien och vände upp och ner på det rådande medieklimatet i fotbollen. Matchdagarna ändrades för att anpassas efter kanalernas behov. Matcherna började sändas på betal-tv, vilket också var banbrytande. Pengarna som kom in i fotbollen ändrade hela fotbollsvärlden. Spelarna blev plötsligt också lika populära som popstjärnor.

Efter att Premier League sålde sina tv-rättigheter har övriga ligor tagit efter samma exempel. I Norden har den franska Canal + koncernen köpt upp televisionsrättigheterna till de skandinaviska ligorna. I Sverige kan man till exempel se ett rejält uppsving i intresset i den inhemska Allsvenskan. År 1994 var publiksnittet i Allsvenskan 4 865, två år senare såldes tv-rättigheterna till betal-tv, år 2007 hade publiksnittet ökat till 10 258, vilket egentligen är en ofattbar ökning. (<http://svenskfotboll.se/allsvenskan/historik/skyttekungar-publiksnitt-1925-/>)

Det går självklart att tvista om hur mycket egentligen försäljningen av tv-rättigheterna har att göra med detta uppsving i publikmängderna. Men enligt min mening har detta varit en klart bidragande faktor. Canal + som tog över

rättigheterna klarade av att göra den allsvenska produktionen betydligt intressantare och proffsigare. Att betal-tv skulle ensamt ansvara för att intresset höjdes är förstås idiotiskt men i samarbete med övriga instanser lyckades man utomordentligt bra. Övriga medier hakade på och bevakningen av den svenska fotbollen blev allt mera omfattande. I Finland är man rädd att en övergång till betal-tv skulle skrämja bort de sista tappra åskådarna som trotsar det övriga folkets fördomar om finländsk fotboll. Men den rädslan är enligt mig obefogad. Publikmängderna har inte varit särskilt imponerande innan betal-tv, så det finns inte så många risker med detta försök. Finska ligan sålde sina tv-rättigheter inför säsongen 2010 till den nya sportkanalen Urho TV och Canal +. Urho TV sänder en match på Fredagskvällar och en på lördagar. På söndagar går det att för en viss summa köpa en kod som ger en rättighet att se på en match via nätet. På måndagar visar Canal + en match med start kl.18.30, och Urho TV en kvällsmatch med start klockan 20.30. Det återstår att se vilken inverkan detta har på den finska serien. Framförallt den sena matchen på måndagskvällar är intressant. Är den finländska publiken beredd att gå på idrott som börjar så sent en vardagskväll?(www.canalplus.fi) (www.veikkausliiga.com)

Det är inte enbart tv-intresset för fotbollen som ökat markant de senaste åren. Även all övrig massmedial bevakning har blivit intensivare. Detta har lett till att alla fotbollsproffs och tränare får träning i hur man hanterar media. Ett klumpigt framträdande kan skapa onödiga rubriker och ett ökat tryck på sitt lag. Resultatet är att tränare och spelare spyr ut den ena klyschan efter den andra vilket förstås i längden gör att alla intervjuer påminner om varandra.

Massmedierna har också lyckats skapa ett enormt intresse för fotboll överlag. Fotbollen anses på många håll vara något av en trend. Det är inne att gå på sitt lags matcher. Under varje engelsk, allsvensk, spansk eller något övrigt europeisk lands liga matcher fångar producenten allt som oftast in någon kändis som sitter i publiken. Fotbollsspelare anses vara jämbördiga med vilka andra kändisar som helst. Skvallerpressen följer med fotbollsspelares privatliv osv. Men allt detta är förstås inte enbart positivt. För den som är fotbollsintresserad så hamnar ofta

själva sporten i skymundan och allt annat trams får en allt större roll vilket självklart är beklagligt. Det återstår att se hur länge denna trend pågår.

3.3 Hur medierna fick syn på fotbollen

Hillsborough-katastrofen som nämnts ett par gånger tidigare i arbetet, var på något sätt också den katalysator som fick medierna att få upp ögonen för fotbollen. Dramatiken, spänningen, kamratskapet på läktarna var något som intresserade de styrande personerna i mediebolagen. I och med Hillsborough ändrades arenorna och de förvandlades till att från tidigare varit förfallna konstruktioner till bländande konstverk. När dessutom den nya ligan Premier League grundades var tiden inne för att revolutionera sporten.

Men förhållandet mellan televisionen och fotbollen inleddes redan långt innan 90-talets början. På mitten av 50-talet hotade ett antal klubbar ledda av nordöstra Englands stolthet Newcastle United att starta en egen liga. I ligan var det meningen att förutom Newcastle, skulle också lag som Arsenal, Tottenham Hotspur, Sunderland och Edinburgh-klubbarna Hibernian och Hearts of Midlothian delta. Tv-rättigheterna hade man sålt till den nya kommersiella kanalen ITV. Men den nya ligan sköts ner av inflytelserika klubbar som Glasgow Celtic och Manchester United som övertalade de ovannämnda klubbarna om att en ny liga inte skulle hålla i längden. (Boyle, Haynes 2004:16)

Det dröjde ett tag efter det första samarbetet, men televisionen behövde program som fyllde tablåerna och fotbollen ansågs vara en sport som väl kunde sändas. År 1964 betalade det statliga BBC, Football League 3,000 £ för rättigheterna till den högsta seriens matcher. Matcher sändes med oregelbundna intervaller och kan inte alls jämföras med hur det är idag. Ett par år senare kostade tv-rättigheterna redan 60,000 pund. Som jämförelse kan nämnas att år 1992 när Premier League grundades betalade BSkyB 304 miljoner pund för tv-rättigheterna. I dagsläget är priset mer än dubbelt dyrare än år 1992. (Boyle, Haynes 2004:21)

En plats i Premier League är nuförtiden värt enbart i tv-pengar 70 miljoner pund för varje klubb. Så om man jämför den inhemska serien med den engelska kan man förstå att det är lite svårt att mäta sig. Men måste ändå undra ifall det inte

finns någon övre gräns för hur mycket tv-pengarna ännu kan öka. På vissa håll kan man se en viss nedgång i tv-siffrorna och hur mycket tv-rättigheterna kostar. Kanske har det helt enkelt blivit för mycket fotboll för konsumenten. Framtiden får vill visa hur det går, kanske är vi på toppen just nu? (<http://www.footballeconomy.com/content/english-premier-league-tv-broadcast-rights-2007-2010>)

4. Företagspresentation: www.90plus.fi

Tidigare i arbetet har det redan kommit fram lite fakta om sidan 90plus.fi, men i den här delen går jag lite djupare igenom vad sidan egentligen går ut på. Webbtidningen koncentrerar sig alltså enbart på fotboll som spelas i Mellersta-Österbottens fotbollsdistrikt. Detta kanske låter som en ganska liten marknad, men det finns en viss förklaring. Fotbollsintresset på våra breddgrader har alltid varit ganska stort, det finns en viss fotbollskultur här som det saknas i övriga delar av landet. Ser man bara på publikmängden på matcherna så kanske man tycker att påståendet inte kanske helt stämmer. Men i den här frågan måste man gå djupare än att bara stirra sig blind på åskådarantalet vilket är vanligt i Finland. Antalet fotbollsspelare är enormt stort, räknar man med dessutom de som deltagit i någon organiserad fotbollsverksamhet under sitt liv, så är procenten förvånansvärt hög. I och med detta finns det ett visst fotbollskunnande här i nejden som inte kan hittas på något annat ställe i Finland. Därför fanns det helt klart ett intresse och ett underlag för att utveckla en sida på nätet som enbart koncentrerar sig på österbottensk fotboll.

90plus.fi samlar all information från matcher som spelas i Österbotten. Slutresultat, målskyttar, statistik, matchrapporter och åsikter samlas från matcherna. En klar fördel till de tryckta dagstidningarna är den att man får resultaten redan samma kväll som matcherna spelas, och inte först på morgonen. När man dessutom kan kommentera rapporterna och matcherna i övrigt så har webbtidningen en helt annan interaktivitet än dagstidningarna. Men sidan är inte enbart en sida med matchrapporter. Förutom rapporter så förekommer nyheter, kolumner och kanske i framtiden reportage allt som också förekommer i traditionella tidningar. Sidans mjukvara stöder användande av bilder men hittills har inga bilder använts.

Det geografiska området som 90plus bevakar är från Karleby i norr, Nykarleby i söder och Terjärv i öst. Matchrapporterna är tvåspråkiga vilket gör att ingen språkgrupp blir diskriminerad. Detta är i alla fall enligt min mening en verklig

fördel som sidan har. I våra trakter brukar man oftast fokusera alldeles för mycket på vilket språk som används, men i detta fall så är båda språken jamställda. Men rapporterna är flexibla på det sättet att när Karlebylaget RyPK-84 möter Lohtajan Veikot är matchrapporten på finska eftersom man kan anta att matchen tilltalar de finskspråkiga mera än de svenska, medan derbyt mellan Pedersöre FF och Esse IK bevakas på svenska på grund av samma orsak. Men som det konstateras på sidan är inte språket ett självändamål utan det är fotbollen som är det viktigaste.(www.90plus.fi)

Man kan också konstatera att sidan haft en önskad effekt, en relativt stor dagstidning i nejden har börjat publicera en stor del av fotbollsresultaten på deras hemsida på redan samma kväll. Om det är endast 90plus förtjänst är det ju omöjligt att svara på men det är i alla fall ett konstigt sammanträffande. Utan att gå in på noggrannare detaljer så har sidan haft ett ganska stort antal besökare under de månader som sidan varit verksam. Men sidan är långt ifrån färdigutvecklad och det finns vissa saker och detaljer som behöver finslipas. Nu när fotbollsäsongen så småningom är över här i Finland, så börjar arbetet på att utveckla sidan inför nästa säongs start i april.

Enligt rapporter har det funnits ett ganska stort intresse i Vasaområdet trots att vasalagen (endast division 3) fått lite med spaltutrymme. Kanske borde det i framtiden utvecklas en likadan sida för vasaregionens fotboll. Seriesystemen är ganska lika och antalet lag är också lika, så det behövs inga stora ändringar för att göra en Vasa-version.

När säsongen är över och det råder nyhetstorka, så har det tagits ett beslut att ta med fotbollens lillebror Futsal med på sidan. Futsalsäsongen pågår under tiden november – februari och är ett utmärkt komplement till fotbollen. I och med detta beslut så garanteras det att sidan uppdateras kontinuerligt och intresset för sidan hålls någorlunda uppe under vår dystra vinter.

Ett problem med företaget är det endast har en anställd, vilket gör att det blir för mycket arbete för den personen. På hemsidan finns en annons var man söker efter mera medarbetare, men hittills har ingen tagit vara på erbjudandet. Ifall sidan vill

bli ännu mera omfattande i framtiden krävs det mera medhjälpare, för att sköta allt från statistik till matchrapportering.

En annan fråga som måste lösas är finansieringen. På något sätt borde sidan göra tillräckligt med pengar för att den ska försörja webbredaktören. För tillfället genererar sidan inte tillräckligt med pengar i förhållande till antalet besökare. Utifrån sett tycker i alla fall jag att sidan kunde vara ett ganska bra sponsringsobjekt för företag. Synligheten är god i österbotten och egentligen hela Finland under vissa matcher, som t.ex. när Jakobstadslaget-Jaro har match så kan finns det potentiella läsare överallt i landet. Eftersom webbredaktören har fullt upp med att skriva matchrapporter så har han mindre tid med att sköta försäljningen av sponsorer osv.

Ett alternativ som nämnts är att börja ta betalt för de som vill ha ordentliga matchrapporter och övrigt. Men problemet med detta är i fall någon är intresserad att betala för att få informationen. Ifall man börjar ta betalt så måste man verkligen se till att man får ett mervärde än den vanlige läsaren om man betalar. Men ett betalningssystem kunde vara ett bra sätt att ge lite mera pengar åt verksamheten. En annan möjlighet vore kanske att sälja rättigheterna till sidan, men detta är såklart något som enbart webbredaktören själv kan avgöra.

Säsongen 2010 inleddes ett samarbete med ligalaget FF Jaro från Jakobstad. I Jaros tidning Kick-Off som utkommer på samma dag som Jaro har hemmamatch, har 90+ en spalt där man kan se alla herr- samt dammatcher som spelas under de kommande veckorna. Detta ger mera synbarhet främst i Jakobstadstrakten där 90+ ännu inte har slagit igenom på samma sätt som i Karleby med omnejd. Enligt preliminära rapporter har sidan också fått flera besökare från Jakobstad, så samarbetet kan anses ha uppfyllt förhoppningarna.

5. KONKURRENTER

I England finns det för tillfället ett antal sidor som klassas som konkurrenter. Dessa verkar fungera helt ok, men har inte riktigt samma koncept som 90plus och därför finns det kanske ett behov för en sida av 90plus typ.

The Non-League paper är en tidning som utkommer en gång i veckan. Dessutom har tidningen en webbsida som uppdateras rätt ofta. Tidningen saknar dock den interaktivitet som 90plus har vilket ger läsaren själv rätt att kommentera artiklar, och diskutera fotboll i allmänhet. The Non-League paper har ett gott rykte och har säkert en trogen kundkrets. (www.thenonleaguefootballpaper.com)

Webbsidan [nonleaguedaily.com](http://www.nonleaguedaily.com) är en välstrukturerad sida som behandlar största delen av de lägre serierna. Men sidan saknar också en möjlighet för läsarna kommentera. Nonleaguedaily uppdateras ofta och tillfredställer säkert en del av fotbollssupportrarna. (<http://www.nonleaguedaily.com>)

På olika diskussionsforum kan man i ett tidigt skede få t.ex. slutresultatet från en match. Så egentligen kan väl diskussionsforum klassas som konkurrenter. Men för den som vill veta mera än bara slutresultatet, så vill man oftast läsa en välskriven rapport som går mera på djupet än endast slutresultatet. Men det måste tilläggas att bland allt som finns på dessa forum, så kan man också ibland hitta riktigt seriösa rapporter som t.o.m. är bättre skrivna än de som man hittar i dagstidningen. Men standarden på forumen är oftast lite för varierande.

Det finns som sagt ett par sidor som man kan anse som konkurrenter. Om 90+ har för avsikt att sig an den engelska marknaden så måste sidan marknadsföras på ett vettigt sätt och dessutom vidare utveckla sidan så att sidan verkligen har något som gör att den riktigt sticker ut och ger ett mervärde gentemot de sidor som redan existerar, ifall det blir frågan om en expanderings. Sidan måste säkert också anpassas enligt de krav som den brittiska konsumenten har.

Men eftersom sidan enbart är på nätet så tycker i alla fall jag att det alltid finns utrymme för en ny hemsida med ett nytt koncept. Tidningar som The Non-League Paper har säkert en så stor kundkrets och ett sådant rykte att det är onödigt att

direkt konkurrera med en så etablerad instans. Däremot kunde man kanske fundera på samarbete med en aktör som denna. Men detta får den empiriska delen utvisa.

I Finland har det börjat dyka upp allt flera bloggar som oftast följer ett lag eller kanske ett par olika lag, men inga liknande hemsidor som följer ett helt distrikts matcher så noggrant som 90+ har gjort. I vårt västra grannland Sverige däremot har nätsidan www.svenskafans.com visat hur en webbtidning ska fungera när den är som bäst. Sidan grundades år 2000. Svenskafans började med att koncentrera sig på svensk och engelsk fotboll men har efter en lysande start utvidgat sig, och bevakar nuförtiden också andra bollsporter som bandy och ishockey(nationell och internationell). Dessutom bevakar man även motorsport.

Svenskafans har ett ganska lika koncept som Jatkoaika (se rubriken webbtidningar) med förutom nyheter, kolumner och allt annat som traditionella tidningar har, så finns också ett levande forum, så att läsarna själv får kommentera innehållet. Jag har sökt efter liknande koncept som svenskafans i England, men ännu har jag inte stött på något liknande, vilket är ganska överraskande. (www.svenskafans.com)

6. FÖRETAG PÅ INTERNET

Som alla förstår så är internet en enorm marknad. Enligt statistiska uppgifter från år 2008 var antalet internetanvändare 1,4 miljarder. Prognosen år 2008 visade dessutom att år 2012 skulle antalet vara uppe 1,9 miljarder vilket motsvarar 30 % av jordens befolkning. Det alltså en enorm potential för ett företag på internet, ifall man har viljan, kunskapen och en produkt som lockar. (<http://mindpark.se/14-miljarder-internetanvandare/>)

För 10 år sedan var kostnaderna ganska höga ifall man ville ha en väl fungerande hemsida. I dagsläget är läget helt annorlunda, och det behövs inga fantasisummor för att komma igång. Men visst krävs det en del investeringar. Som med all annan företagsamhet krävs det att man har en detaljerad affärsplan i hur man har tänkt gå till väga. Och visst behövs det en viss mängd pengar ifall inte verksamheten direkt sätter igång med att göra vinst så att man inte direkt blir utan något att falla tillbaka på.

Det går att köpa till sig tekniska lösningar som t.ex. som webbredaktören för detta projekt 90+ har gjort. Eller ifall man är tillräckligt initiativrik och fantasifull kan man göra en helt egen hemsida, om man är beredd att lägga till ganska mycket tid på att surfa och lära sig om hur man gör en fungerande hemsida. Själv skulle jag ändå rekommendera att man köper av ett annat företag dessa tjänster.

Som med alla annan företagsverksamhet tar det en viss tid innan man bygger upp ett trovärdigt namn som folk litar på. Framgång kommer oftast inte över en natt. Det är naturligt att det tar en tid en man litar fullständigt på ett nytt företag. Namnet på företaget är också viktigt. Ett kort och slagkraftigt namn är en stor fördel. Domännamnet är också förhoppningsvis samma som företagets eller hemsidans namn, så att det inte blir för komplicerat.

De senaste framgångssagorna som Facebook och musikprogrammet Spotify visar just det som talats om tidigare. Är ideen och produkten tillräckligt bra så behövs det inte flera miljoner euro bakom ett projekt. Facebook-fenomenet har till och

med blivit så populärt att det går att göra en film om hur det hela kom till (The Social Network). Alla idéer och projekt blir dock inte lika framgångsrika som Facebook och Spotify. Men det är ändå intressant att se hur långt en bra affärsidé på internet kan nå med hårt arbete och bra marknadsföring och att tajmingen är rätt. Intressant med dessa två exempel är också det att grupperna som utvecklat dessa sidor till en början har varit små. (<http://www.dn.se/kulturochrekrytering/filmrecensioner/the-social-network-1.1193496>)

Nätet är också på det viset intressant, att det spelar ingen roll var det fysiska kontoret ligger. Det finns inga nationella gränser, utan marknaden är i princip hela världen. Förstås är det också så att det är svårt att hitta en produkt som skulle gå hem på alla håll, men i teorin så är hela världen öppen för just din produkt.

7. EMPIRISK DEL

I den empiriska delen är det meningen att det ska framgå genom ett par intervjuer ifall det skulle vara lönsamt att starta en nätsida med samma koncept som 90+ i England. Som det kommit fram redan tidigare i teoridelen så är det meningen att nätsidan skulle behandla den s.k. lägre divisionsfotbollen i England.

Det är förstås svårt att ge något exakt svar angående hur lönande ett projekt som 90+ egentligen kommer att bli eller ifall det blir av. Samma sak gäller undersökningen det är svårt att fastställa en undersökningsmetod som skulle ge tillräckligt med information för att man säkert kan dra några slutsatser. En annan vettig fråga är hur ska man mäta vad som är lönande?

Men i alla fall har jag valt ett antal intervjuobjekt som förhoppningsvis ger sådana svar som ska hjälpa mig att göra tillräckliga analyser för att kunna bestämma i vilken riktning 90+ ska gå i framtiden. Självklart är det inte enbart jag som gör beslut i denna fråga utan webbredaktören gör ett beslut som kanske baserar sig på de rekommendationer som jag gör. Men jag kommer att ge ett utlåtande som baserar sig på mina egna iakttagelser plus de intervjusvar som kommer.

Intervjusektionen inleds med en intervju med grundaren och webbredaktören för www.90plus.fi. Webbredaktören Johan Prest har en gedigen erfarenhet både från fotbollsvärlden och som journalist. Vilket gör att han känns ganska lämpad för sitt nuvarande jobb. I och med hans egna projekt FC Sääripotku ett fotbollslag från Karleby som spelar i division fyra för nuvarande, så har han goda kontakter i de lägre serierna. Laget startade som ett kamratgäng men har på senare år vuxit till sig och har blivit ett seriöst alternativ för många fotbollsspelare från Karleby med omnejd. Som journalist har han också bra kontakter till de högre serierna eftersom han varit med och bevakat dessa tidigare i lokaltidningarna.

Intervjuobjekt två är en företagsledare verksam i Finland men som ursprungligen kommer från England. I och med sin roll i företaget har han säkert kontakter både

i Finland och på de brittiska öarna. Fotbollsintresset är också stort. I och med dessa egenskaper känns han som en passande kandidat att sprida 90 + budskap till engelsmännen.

7.1 Situationsanalys

I dagsläget har situationen för 90+ ändrats sedan teoridelen skrevs (2009). Då såg framtiden lysande ut. Nu ser inte framtiden lika lysande längre. Med detta sagt menar jag inte att allt skulle vara kört. Inte alls, det behövs bara mera arbete och flera medhjälpare för att sidan ska blomstra igen. Allt detta är också enbart min analys, sett från ett annat perspektiv.

Webbredaktören har enligt min mening för mycket arbete och sidan skulle behöva säljas bättre så att det skulle ge en skälig lön för det enorma arbete som utförs. Som det ser ut nu så har antalet rapporter sjunkit en hel del. Ligalaget Jaros rapporter skrivs regelbundet men för övriga lag har rapporterna minskat rejält. Statistiken och resultaten däremot uppdateras fortfarande flitigt.

Min enkla analys är att webbredaktören skulle behöva ett antal medarbetare till. En person som skriver matchrapporter plus en som hjälper till med marknadsföringen av sidan. Detta är såklart något som webbredaktören själv också vet om, det enda problemet är väl på det ekonomiska planet. Sedan är det också en intressant fråga om dessa problem med den inhemska sidan egentligen spelar så stor roll för den engelska versionen. Den engelska versionen skulle ju enligt de preliminära rapporterna vara helt oberoende den finska.

I England ser situationen fortfarande ut på samma sätt som när teoridelen skrevs. Inga ny konkurrenser har dykt upp på horisonten. Läget på marknaden känns också likadant. Fotbollen intresserar också engelsmännen på samma sätt. Publiksiiffrorna har gått ned en aning till följd av det ekonomiska läget och att biljettpriserna har stigit. Därför känns det som att det finns mera utrymme för en webbsida, när allt fler folk får förlita sig på övriga rapporter än sina egna när deras favoritlag spelar, eftersom de helt enkelt inte har råd att gå på matcher längre.

Marknadsläget känns lämpligt men finns de resurser som krävs för att göra ett så här stort projekt?

8. INTERVJUER

Frågorna som ställs ska förhoppningsvis kunna ge så tydliga svar så att de kan användas för att hjälpa mig att göra en slutlig analys.

Först ut är webbredaktören Johan Prest som ensam ansvarar för 90plus. Webbtidningen lanserades i april 2009. Tidningen är grundad av journalisten Johan Prest som anlitade viestintätoimisto St. Hurmos för den tekniska (Sami Nygård) och grafiska (Johannes Kuutsa) utformningen av tidningen.

8.1 Intervju med Webbredaktör Johan Prest

Vad är www.90plus.fi?

” www.90plus.fi är en fotbollsbaserad webbtidning som fokuserar på fotboll. Tidningen bevakar också futsal vintertid. Bevakningsområdet är i praktiken i Mellersta Österbotten, eller snarare de fotbollsföreningar som tillhör Mellersta Österbottens distrikt av Finlands fotbollsforbund. Detta innebär att alla föreningar från FF Jaro i högsta serien till Pensala UF i division sex är målgruppen. Bevakningen består förutom av matchrapporter också av statistik så som serietabeller, skyttelistor, matchprogram och så vidare.

Namnet på webbtidningen kan låta krångligt för en som är oinsatt. Förklara vad www.90plus.fi egentligen betyder.

”Det är många som ställt samma fråga. Namnet har ingenting med vikt eller ålder att göra. Det handlar helt enkelt om att en fotbollsmatch räcker 90 minuter plus tilläggstid. Därav alltså namnet 90+. Tvåspråkigheten är en av webbtidningens grundpelare, därför var det en självklarhet då webbtidningen startades att den skulle ha ett namn som både svensk- och finskspråkiga skulle förstå.

Det var inte enkelt att komma på ett slagkraftigt namn. Men med facit i hand och erfarenhet från två spelade säsonger vågar jag påstå att nästan alla

fotbollsmänniskor i Karleby- och Jakobstadsregionen numera vet precis vad det handlar om då någon talar om 'nittiplus' eller 'ysikytplussa'".

Varför fotboll - vore det inte marknadsföringsmässigt smartare att satsa på till exempel Ishockey?

"Det är mycket möjligt att ishockey skulle kunna ha en större publik. Men ishockeyn har redan sedan många år tillbaka en egen mycket högt ansedd webbtidning i www.jatkoaika.com, och att försöka konkurrera med dem vore resursslöseri.

Dessutom är det nuvarande verksamhetsområdet, Mellersta Österbotten, antagligen den region i landet där fotbollen har den allra starkaste statusen och traditionen. I ett lite större och globalare perspektiv har fotbollen ändå en klart större genomslagskraft och potential än ishockey som trots allt bara är en marginalsport som intresserar en handfull nationaliteter. Fotboll vet däremot inga gränser. "

Fotboll är alltså huvudsaken. Men skulle det vara möjligt att i fortsättningen utvidga verksamheten – att alltså också bevaka andra idrottsformer?

"Det är säkert möjligt, men i dagsläget inte aktuellt. Just nu är det framför allt en resursfråga: Fotbollen ger i dag mer än tillräckligt med utmaningar för en redaktion bestående av en man. Jag arbetar enligt principen att det först gäller att bli så bra som möjligt på det man gör innan man börjar sikta på andra arenor. I ett idealläge skulle webbtidningen kunna bevaka ett oändligt antal sporter – den tekniska beredskapen finns redan – men inom den närmaste framtiden finns det inget annat än att etablera sig och stärka ställningen inom den nuvarande verksamhetsområdet på agendan.

En eventuell utvidgning skulle i så fall ske inom de ramar som fotbollen erbjuder. Det finns planer på att testa ett motsvarande koncept i England. "

Varför just England? Skulle det inte vara enklare att först etablera sig i till exempel Sverige?

”Det kan hända att det skulle vara enklare, men att göra saker så enkelt som möjligt är inte något jag har som rättesnöre. Enligt de efterforskningar jag gjort så finns det redan motsvarande aktörer på den svenska marknaden, men i England är situationen annorlunda. Där finns förstås oändligt med fotbollsmedia i England, men samtliga är inriktade på elitfotboll – det är på gräsrotsnivå där potentialen finns. I England består den så kallade seriepyramiden av 24 nivåer. Det betyder i praktiken att det varje veckoslut spelas tusentals matcher som inte bevakas annat än på lokal nivå. Den tanke som vi arbetat med är att först etablera en webbtidning inom ett givet område, och sedan arbeta vidare därifrån.”

Du säger ”vi”. Betyder det att det redan finns konkreta planer på en utvidgning till England?

”Jag har en kontakt i England. Vi har planer på hur www.90plus.fi kunde nå en större läsar- och annonskrets. Men det är fortfarande alldeles för att säga något slutgiltigt. Vi arbetar hur som helst med en begränsad budget, och en eventuell satsning skulle till en början vara småskalig. Eftersom jag i praktiken ändå är ensam ansvarig är jag inte beredd att göra stora ekonomiska risktagningar – en eventuell expanderings till England skulle inte få ske på bekostnad av det som redan etablerats på hemmaplan.”

Är det aktuellt att www.90plus.fi i framtiden också skulle finnas i pappersversion? Vilka andra planer finns för att verksamheten också skulle omspänna annat en webbtidning?

”Det är en tanke som jag på allvar funderat på. Det skulle i så fall handla om en bilaga i någon av lokaltidningarna på högst åtta sidor. Innehållet skulle bestå av en sammanfattning av det som hänt på webbtidningen på en tidsperiod över förslagsvis en månad. En papperstidning skulle nå läsare och annonsörer som ännu inte känner till webbtidningen. Rent journalistiskt skulle det inte vara ett problem – allt material skulle i praktiken vara färdigproducerat. Kostnadsmässigt skulle det ändå vara svårare.

90plus har redan den här säsongen haft en halv sida i FF Jaros tidningssatsning 'Kick Off' som utkommit innan varje hemmamatch. Det har handlat om en gratis halvsidas annons där jag själv producerat innehållet och 90+ fått en del synlighet framför allt i Jakobstadsregionen som webbtidningen annars inte skulle ha fått. Erfarenheten har varit positiv, och det är inte alls omöjligt att det blir fortsatt samarbete nästa säsong.

Några andra konkreta planer för att utvidga verksamheten finns inte i dagsläget. ”

Tycker du att webbtidningen uppnått de målsättningar som ställdes vid grundandet?

”Delvis. Rent innehållsmässigt och journalistiskt har det till och med gått över förväntan. Webbtidningen har inom en rätt kort tidsintervall lyckats etablera sig i verksamhetsområdet jag vågar påstå att så gott som alla fotbollsmänniskor från Karleby i norr till Jakobstad i söder och Terjärv i öst i dag vet vad 90+ är. Webbtidningen har i dag drygt 25 000 besökare per månad, vilket jag anser är en bra siffra för en tidning som trots allt är väldigt specialiserat och har ett förhållandevis litet marknadsföringsområde.

Ekonomiskt- och då framför allt vad det gäller inkomster – har det ofta varit svårare än jag kunnat tänka mig. Annonsmarknaden är fortfarande väldigt försiktig då det gäller internetannonsering. Som tur är det rätt enkelt att hålla utgifterna på en låg nivå, vilket gör det möjligt att bedriva webbtidningen som ett enmannaföretag. Att sikta högre än så är inte aktuellt med nuvarande verksamhetsområde och resurser. Men det finns om sagt planer på att höja ribban.”

Att göra reklam på Internet har ännu långtifrån samma status som motsvarande annonsering i tidningspressen. Kommer situationen att förändras under de närmaste åren?

”Det är svårt att säga. Just nu verkar annonsmarknaden också för tryckt media vara i en väldigt svår situation. Samtidigt som dagsläget är dystert är det svårt att

se hur situationen skulle kunna fortsätta försämrans. Lågkonjunkturer brukar inte vara för evigt.

Jag tror också att det handlar om en generationsfråga. På lite längre sikt kommer internetannonseringen oundvikligen att vinna större mark. Delvis på grund av att till exempel webbtidningar med tiden kommer bli trovärdigare i den stora publikens ögon. Men också på grund av att läsvanor förändras. De som växer upp idag är inte på samma sätt knutna till papperstidningen som tidigare generationer. Förändringen sker inte över en natt, men jag tror ändå det handlar om år snarare än årtionden. ”

Vilka är webbtidningens framtidsvisioner – hur ser www.90plus.fi ut år 2015?

”Det är alltid lätt att måla upp visioner, men desto svårare att få dem förverkligade. Själv pratar jag om väldigt ogärna om till exempel femårsplaner, just nu handlar det först och främst om överlevnad, vilket jag tror att är fallet för de allra flesta företag inom den här branschen.

Men samtidigt måste man ju vara ambitiös och optimistisk. Går alla planer i lås har 90plus om fem år blivit en trovärdig fotbollskälla på nationell nivå, och dessutom tagit sina första steg i England. Dessutom har företaget kunna anlita fler anställda: 3-5 redaktörer som har hand om den finländska fotbollen och en korrespondent i England. Dessutom finns det 1-2 personer på lönelistan som bara ansvarar för försäljning. Själv skulle jag ha ett övergripande chefredaktörs- och verksamhetsledaransvar.

Vid det laget borde www.90plus.fi vara ett så pass starkt namn på fotbollsmediemarknaden att ett större tidningshus skulle vara intresserat av någon form av samarbete. Men det är som sagt alldeles för tidigt att desto mera spekulera i sådana saker i dagsläget. ”

Vilka åtgärder kommer att tas för att förverkliga den visionen?

”Själv tror jag inte på något annat än hårt arbete. Det är enkelt att rita upp trappstegsmodeller och powerpointpresentationer. Det behövs förstås en arbetsplan och delmålsättningar, men det är ändå det som görs dagligen på kontorsgolvet som avgör.”

Analys av företaget

Vilka styrkor har www.90plus.fi?

” www.90plus.fi är unikt på sitt område – inget annat medium specialiserar sig på att enbart bevaka fotbollen i Mellersta Österbotten. Den tekniska aspekten av webbtidningen är redan nu av väldig hög standard; det finns inget annat än personresurser som förhindrar tidningen från att bevaka varje match som spelas i Finland i realtid.

Rent journalistiskt är produkten stark. Jag har nästan ett årtiondes erfarenhet av idrottsjournalistik och har dessutom mycket bra kontakter på fotbollsmarknaden eftersom jag driver ett eget division fyra-lag och dessutom är tränare för Gamlakarleby Bollklubbs damlag i division ett.

Att webbtidningen dessutom på en relativt kort tidperiod (drygt 18 månader) etablerat sig som etta inom sitt verksamhetsområde är också ett tecken på att publiken anser att produkten är nödvändig. ”

Vad ser du som webbtidningens svagheter?

”Den huvudsakliga inkomstkällan är annonser. Och i dagsläget är internetannonsering ett svårt kapitel. Det finns ingen lång tradition av annonsering och kundbeteenden att lita på, och det gör att många aktörer drar sig för att satsa pengar på ett medium som anses vara osäkert.

Det nuvarande verksamhetsområdet är dessutom en begränsande faktor. Det finns endast ett givet antal potentiella läsare och annonsörer i Mellersta Österbotten. ”

Vilken potential har webbtidningen – hur långt går det att nå med ett koncept av den här typen?

”Här ser jag inga begränsningar. Internet som medium kommer att bli allt viktigare i framtiden i takt med att papperstidningarna försvagas. 90plus har som sagt redan nu den tekniska beredskapen som krävs för att kunna expandera fotbollsbevakningen till i princip vilken liga och land som helst. ”

Vilka ser du som de huvudsakliga hotbilderna för www.90plus.fi?

”Mediavärlden i allmänhet är oberäknelig – och då i synnerhet internet som trots allt är ett relativt nytt fenomen. Ingen kan med säkerhet säga hur marknaden kommer att se ut om till exempel fem år. En eventuell satsning i England är inte heller riskfri. Det krävs pengar för att satsa, och det vore självbedrägeri att påstå att den investeringen på något sätt skulle vara en säker guldgruva.

Just nu är den överlägset största hotbilden ändå att jag som enmansföretagare helt enkelt inte har ambition och krafter att utveckla konceptet. Det krävs tålamod, tid och energi för att ensam driva ett projekt av den här storhetsklassen. ”

8.2 90+ kontakt i England

England är fotbollens hemland och fortfarande sportsligt och ekonomiskt en av sportens stormakter. Trots det så finns det många aspekter där fotbollen på öriket fortfarande är kvar på stenåldern. Och som det kommit fram tidigare så är ett av de områden engelsmännen halkat efter är internet – och det öppnar dörren för en sida som www.90plus.fi.

Att påstå att engelsk fotboll på internet håller stenåldersnivå är förstås en grov överdrift. Så gott som varje byalag har sin egen internetsida – men det är inte det som är poängen. Också finländska amatörlag finns på internet, men de erbjuder i regel inte någon information som är relevant för någon annan än lagets egna supportrar.

Det är där som möjligheten öppnas för en samland portal av samma slag som www.90plus.fi är för fotbollen i Österbotten. Sidans kontakt i England har utrett vad en utvidgning av verksamheten till England för med sig för möjligheter och

hotbilder. Personen i fråga vill vara anonym på grund av att han/hon redan är involverad i ett motsvarande projekt.

Vilka styrkor har 90+ jämfört med sina engelska konkurrenter?

”Som jag förstår saken har 90+ i Finland framför allt en stark lokal förankring – det är alltid en grundpelare då man ska etablera sig: För att kunna hitta en större publik, måste man först veta vem man vill nå. Ur rent tekniskt perspektiv är sidan också mycket bra; den är lätt att förstå och man kan lätt navigera från plats A till D utan att alltid behöva gå via B och C. Utseendemässigt tycker jag också att den håller måttet; för en målgrupp som till exempel fotbollsintresserade är det viktigaste att så enkelt som möjligt nå relevant information, utan att behöva vänta på att olika flashanimationer ska ladda färdigt. ”

Vad har 90+ för möjlighet att på kort sikt etablera sig på den engelska marknaden?

”Det beror på hur man definierar den engelska marknaden. Är målet att ha genomslagskraft på den högsta nivån; den professionella fotbollen från Premier League till League Two, är utsikterna dystra. Konkurrenssituationen är alldeles för stor för att en sida med mycket begränsade resurser ska kunna nå fram. Talar vi däremot om halvamatör-, eller till och med hobbyfotboll, är situationen en annan. Där finns det efterfrågan för ett koncept av den modell finska 90+ erbjuder. ”

Hur ser det ut om man ser på saken i ett längre perspektiv?

”Jag delar igen upp mitt svar i två delar. På professionell nivå behövs det stora resurser, och som jag ser det är det orealistiskt att prata om den nivån innan resurserna verkligen finns. Som sagt: Möjligheterna finns i de lägre serierna, ett starkt grundarbete där i några år, uppföljt av utvidgning och stark marknadsföring kan öppna dörrar till större arenor. Men det viktigaste är att ha tålamod; att ta ett steg åt gången och inte sikta på månen innan man har båda fötterna på marken. ”

Vilka är hotbilderna?

”Rent ekonomiskt skulle en småskalig investering, förstås innebära mindre risker. Som jag ser det är det också enda sättet att gå framåt. Det enda vettiga är att först försöka få fram budskapet i mindre skala, och sedan arbeta vidare. Om det någongång blir aktuellt med en verklig satsning med stora investeringar är hotbilderna de vanliga då det gäller internet – användarbeteendet är ofta omöjligt att förutspå, det är ibland helt okontrollerbara faktorer som spelar in på hur människor spenderar sin tid på nätet. ”

Hur skulle du bedöma situationen för ”projekt 90+ i England” i dagsläget?

”Som jag ser det nu är det viktigaste i dagsläget att först försöka bli starkare i Finland. Och då det i praktiken handlar om ett en- till tremansprojekt med nuvarande koncept, är det av yttersta betydelse att de personerna är pålitliga. Med andra or: Om den som i dag driver 90+ inte själv är beredd att flytta till England för att skapa ett nätverk, är det väldigt, väldigt svårt, eller till och med omöjligt, att ha tillräckligt bra koll på vad som händer. ”

8.3 Analys av intervjuer

Intervjuerna gav ganska långt de svar jag ville få. Webbredaktören verkar ha en ganska realistisk bild av hur en eventuell utvidgning skulle ske. En småskalig satsning genom att i början slå sig in i någon lämplig region, istället för att direkt försöka erövra hela landet.

I stort sett hela den första intervjun är jag nöjd med. Man fick en bättre bild hur webbredaktören tänker om hela projektet både i Finland och kanske också i England. En lägesanalys från England tycker jag också att var uppfriskande. Det kom också tydligt fram att konkurrensen att följa de större ligorna är alldeles för hård. Det finns redan nu så många etablerade aktörer, och det vore att slösa de få resurser som finns ifall man börjar kriga mot de stora aktörerna.

Som jag tidigare nämnt så finns det en enorm potential i England. Svenskafans konceptet som fungerat så väl i Sverige hade inte heller några större ambitioner till en början heller men växte så småningom explosionsartat eftersom det fanns en tydlig efterfrågan på en produkt som denna. I England finns det inte ännu något

som skulle motsvara Svenskafans eller för den delen finska Jatkoaika. www.90plus.fi har en stor fördel eftersom alla som är inblandade redan vet lite om hur det är att driva en sida av det här slaget. Man behöver inte starta helt från noll.

Det är förstås ändå väldigt svårt att förutspå hur engelsmän skulle reagera på ett 90+koncept, eftersom det finns så lite information om hur liknande sidor har slagit igenom innan. Men ska förstås inte generalisera, men det som jag har märkt är att fotbollsfolk i hela världen i allmänhet har ganska långt samma preferenser.

Fotbollen är på det sättet en ganska enkel sport att följa med, säsongen i England håller på från augusti till Maj. Sidan skulle enkelt kunna vara gång året runt. Det är ju lite det som är själva njutningen i fotboll att det finns oändligt med analyserande och diskuterande eftersom det spelas så mycket matcher hela tiden. I t.ex. friidrott kan man inte hela tiden spekulera eftersom tävlingarna sker inom ganska oregelbundna tidsintervaller. En idrottare tränar för sig själv på någon idrottsplan avlägset från allmänheten innan han dyker upp för att göra sin prestation som dessutom är över på några minuter. En fotbollsmatch varar i 90 minuter, och dessutom har man oftast varje vecka en ny match. Det är mycket enklare att följa upp ett fotbollslags prestationer.

Problemområden för en utvidgning ligger på samma ställen som för 90+ på hemmaplan. Finansieringen är den stora stötestenen. Annonsmarknaden i England kan förstås vara mera öppen för internetannonsering än vad fallet är i Finland för tillfället. Det krävs dock säkert en fungerande produkt innan annonsörerna är övertygade.

En annan fråga är var ska man börja? I Finland är det lite lättare eftersom hela kustremsan från Kristinestad till Karleby är i princip enda delen av landet där fotbollen har någorlunda samma status som i övriga världen. Hela England däremot är som känt fotbollsfrälst. För att få reda på det bästa marknadsområdet måste man först rådgöra med de engelska kontakter som företaget har.

Det var uppfriskande att se att det inte målades upp några alltför stora visioner. Som sagt så är det enkelt att göra powerpoint-presentationer men desto svårare att tillämpa dessa i verkligheten. Ska man verkligen göra en satsning av den här typen så krävs det enorma föreberedelser innan man tar ett definitivt steg i den riktningen.

Intressant var också 90+ kontakt i England, som påstod att sidan inte kan fungera utan att webbredaktören flyttar till ort och ställe i England. Kanske till en början kan det vara på det viset. Men i det långa loppet måste sidan kunna fungera utan hans närvaro. Det gäller att hitta en pålitlig medarbetare som senare kan ta över hela projektet.

9. SLUTRAPPORT

När jag har läst igenom dessa två intervjuer samt iakttagit hur produkten fungerar över lag har jag kommit fram till följande. De tankar som jag dök upp under arbetet har blivit allt starkare. Marknadsläget är gynnsamt i skrivande stund. Det finns inget koncept av samma slag som www.90plus.fi i England för tillfället. Ifall en satsning skulle göras skulle jag föreslå att den görs ganska snart, man vet inte ifall man tvekar ifall någon annan hinner i mellan med ett liknande koncept.

Men det finns ett par frågetecken som måste rätas ut innan man börjar satsa på en utvidgning. Hemsidan i Finland måste komma igång på nytt och hitta en sund ekonomisk grund att stå på. Flera medarbetare behövs, för att underlätta arbetsbördan för webbredaktören. Dessa saker har redan tidigare nämnts i arbetet man tål att tas upp på nytt.

En satsning skulle gå till genom att hitta en lämplig region där man först kan försöka att slå sig så småningom in på. Konceptet vore det samma som här hemma, nämligen att sidan endast skulle koncentrera sig på en regions fotboll. Ifall erfarenheterna är bra, kan man säkert i framtiden försöka sig på att erövra ny mark. Men till en början krävs en lite mindre satsning eftersom de ekonomiska musklerna att göra något mera omfattande saknas.

Den tekniska beredskapen finns och det är enkelt att direkt kopiera samma koncept och layout som den finländska hemsidan har, men här kanske det gäller att undersöka olika möjligheter innan man gör något beslut. Tillsammans med St. Hurmos (som gjort den tekniska biten) kan man säkert gå igenom vad man göra för förändringar. Det är ändå snart två år sedan sidan lanserades och jag tror att det har skett vissa framsteg inom detta område.

Vad den brittiska fotbollskonsumenten har för preferenser är förstås en väldigt viktig fråga som också behöver få ett svar. Men mina efterforskningar tyder på att fotbollssupportrar över hela världen har ganska lika smak. Med samma

interaktivitet som www.90plus.fi så borde man också ganska snabbt få feedback från besökarna.

England känns som ett ganska säkert kort att satsa på. Fotbollsintresset är ganska konstant. Fastän fotbollen verkar vara något av en modefluga på många håll i världen, även i England, så finns det ändå ett intresse i fotbollens hemland som saknas i andra delar av världen. Kundkretsen kan ju också förstås anses vara de som har ett mera fanatiskt intresse för fotboll, och som verkligen följer med vad som händer i fotbollsvärlden. Detta betyder att de också kräver mera av produkten.

En satsning på att utvidga sidan till England är ett lite större projekt. Därför behövs det kanske också en skild projektgrupp som undersöker och försöker få fram mera information om hur man ska gå tillväga. Som med alla projekt måste man ha en god tidsplanering där man noggrant går igenom när något ska göras, vem som ska göra vad osv. Riskanalyser är också ett måste. För att noggrant kunna analysera potentiella problem som kan dyka upp.

Jag börjar mer och mer också värma för det påstående som den engelska kontakten hade – webbredaktören måste också följa med till England. Åtminstone till en början. I fortsättningen måste det hittas en lojal och pålitlig medarbetare som tar hand om projektet och för det vidare.

10. AVSLUTNING

Arbetet börjar vara klart. Det som till en början skulle vara ett projekt som skulle vara klart till december 2009, blev till slut ett projekt som försenades med ett år. Tiden har varit lärorik. Jag tycker att jag förstod ganska bra från början hur omfattande ett arbete av detta slag skulle vara, men ändå är det nog en överraskning när man väl kommer igång.

Till en början gick allt som på räls. Idéerna flödade och texten flöt på bra. Men så tog det plötsligt slut. Motivationen, inspirationen, allt tog bara slut på en gång. De som arbetade på samma gång som mig med sina lärdomsprov, blev färdiga en efter en. Själv stampade jag ordentligt på stället. I september 2010 började jag ta fram arbetet igen. Denna gång kom jag igång någorlunda, och detta har fortsatt allt till denna dag.

Jag skyller inte på någon annan än mig själv. Jag har fått den handledning som jag behövt, men det har bara på något sätt tagit stopp. Vill också tacka min handledare Helena Blomqvist för hennes stöd under denna något utdragna process. Men nu är detta arbete äntligen färdigt. Det finns kanske mycket som skulle ha kunnat bli gjort på ett annat sätt och med andra metoder. Slutresultatet är jag ändå ganska nöjd med. Det har varit givande. Att slutföra ett så här stort projekt har krävt en hel del. Att undersöka ifall det finns ett behov av ett koncept i ett annat land, har varit intressant.

Jag har fått skriva om ett fotbollsbaseerat ämne, vilket självklart har hjälpt mig. Om ämnet hade varit något annat kan det väl hända att arbetet aldrig skulle ha blivit färdigt. Detta arbete har i alla fall för mig påpekat det faktum att det är betydligt enklare att skriva ett så här omfattande arbete om man har en rubrik och ett ämne som inspirerar.

Förhoppningsvis har detta arbete också varit till nytta för www.90plus.fi. Kanske webbredaktören har fått svar på de frågor som han haft innan. Och kan göra ett beslut om i vilken riktning verksamheten i framtiden rör sig.

Ifall jag kunde ändra något, så skulle det vara att jag borde ha gjort en mer detaljerad plan innan jag började med skrivandet. Med en detaljerad plan skulle det ha varit betydligt enklare att ta itu med arbetet. Noggranna tidtabeller när vissa delar av arbetet ska vara färdig skrivna skulle ha hjälpt. Bra planering betyder mindre jobb. Men det är lätt att vara efterklok.

Hur som helst är jag nöjd med att arbetet äntligen är färdigt. Det ska vara skönt att inte längre behöva tänka på hur man ska få ihop en text som är någorlunda begriplig. Att lyckas med att få detta utmanande projekt i hamn, är ändå en skön känsla.

11. KÄLLFÖRTECKNING

Tryckta arbeten

Jonathan Wilson – Inverting the pyramid, 2008

Raymond Boyle, Richard Haynes – Football in the new media age, 2004

IS Veikkaaja Nummer 48, 2010

Elektroniska publikationer

Det engelska fotbollsförbundets hemsida. Besökt www-sidan 1.10.2009. <URL: <http://www.thefa.com/TheFACup/FACompetitions/TheFACup/History/HistoryOfTheFACup.aspx>>

Engelska fotbollsligans hemsida. Besökt www-sidan 1.10.2009. <URL: <http://www.football-league.co.uk/page/History/HistoryDetail/0,,10794~1357277,00.html>>

Premier Leagues hemsida. Besökt www-sidan 1.10.2009. <URL: <http://www.premierleague.com/page/History/0,,12306,00.html>>

90+, en webbtidning som bevakar österbottens fotboll. Besökt www-sidan 5.10.2009. <URL: <http://www.90plus.fi/index.php>>

Non-League daily, en nätsida för de lägre divisionerna i England. Besökt www-sidan 27.10.2009. <URL: <http://www.nonleaguedaily.com/>>

Non-league football paper, webbtidning. Besökt www-sidan 27.10.2009. <URL: <http://www.thenonleaguefootballpaper.com/>>

BBC:s nyhet om Heyseltragedin besökte www-sidan den 30.10.2009. <URL: http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/768380.stm>

Hemsida om läktarvåld. Besökte www-sidan den 2.11.2009. <URL: http://www.footballnetwork.org/dev/communityfootball/violence_taylor_report.asp>

BBC:s nyhet om Hillsborough katastrofen. Besökte www-sidan den 2.11.2009
<URL: <http://news.bbc.co.uk/sport2/hi/football/teams/l/liverpool/7997924.stm>>

Rivaliteten mellan Manchester United och Leeds United. Besökte www-sidan den 5.1. 2010.<URL: http://news.bbc.co.uk/sport2/hi/football/fa_cup/8433901.stm>

Nyhet om Chester Citys konkurs på BBC:s sportsida. Besökte www-sidan den 10.3.2010.
<URL:<http://news.bbc.co.uk/sport2/hi/football/teams/c/chester/8538236.stm>>

Sky Sports nyhet om Portsmouths ekonomiska bekymmer. Besökte www-sidan den 10.3.2010 <URL:http://news.sky.com/skynews/Home/UK-News/Portsmouth-Enters-Administration-As-Premier-League-Side-Fails-To-Find-Buyer-Willing-To-Invest/Article/201002415559736?lpos=UK_News_Article_Related_Content_Region_3&lid=ARTICLE_15559736_Portsmouth_Enters_Administration_As_Premier-League_Side_Fails_To_Find_Buyer_Willing_To_Invest>

Svenska YLE:s nyhet om mindre antal läsare för de finlandssvenska dagstidningarna. Besökte www-sidan den 10.3.2010 <URL: <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=180778>>

Svenska fotbollsförbundets statistiksida. Besökte www-sidan den 17.3.2010.
<URL:[http://svenskfotboll.se/allsvenskan/historik/skyttekungar-publiksnitt-1925-/
>](http://svenskfotboll.se/allsvenskan/historik/skyttekungar-publiksnitt-1925-/)

Publiksnitt i de lägre serierna i England. Besökte www-sidan den 14.4.2010.
<URL: <http://www.european-football-statistics.co.uk/attn/current/aveengnl.htm>>

Webbtidningen Uusi Suomi. Besökte www-sidan den 20.9.2010 <URL: <http://www.uusisuomi.fi/mika-uusi-suomi/>>

Information om Boca Juniors färger. Besökte www-sidan den 20.9.2010 <URL: <http://www.theoffside.com/world-football/boca-juniors-now-swedish.html>>

Information om webbtidningen Jatkoaika. Besökte www-sidan den 20.10.2010
<URL: <http://www.jatkoaika.com>>

Information om företagande på internet. Besökte www-sidan den 26.10.2010
<URL: <http://www.foretagande.se/E-handel/Fem-anledningar-att-starta-ett-internetforetag.html>>

Världens äldsta fotbollsklubb Sheffield FC. Besökte www-sidan den 9.12.2010
<URL: <http://www.sheffieldfc.com>>

Den engelska ligapyramiden. Besökte www-sidan den 9.12.2010 <URL: <http://www.thepyramid.info/stats/ratings.htm>>

Uppgifter om ansökan om en plats i football league. Besökte www-sidan den 9.12.2010 <URL: <http://www.thepyramid.info/stats/updown.htm>>

Mansfield Towns svenska supporterklubb. Besökte www-sidan den 9.12.2010 <URL: <http://www.svenskafans.com/england/mansfield/>>

Silvio Berlusconi och AC Milan. Besökte www-sidan den 9.12.2010 <URL: <http://news.softpedia.com/news/Silvio-Berlusconi-is-the-New-President-of-AC-Milan-24487.shtml>>

Statistik om antalet internetanvändare. Besökte www-sidan den 9.12.2010 <URL: <http://mindpark.se/14-miljarder-internetanvandare/>>

Recension av filmen the Social Network i Dagens Nyheter. Besökte www-sidan den 9.12.2010 <URL: <http://www.dn.se/kultur-noje/filmrecensioner/the-social-network-1.1193496>>

Information om FC United of Manchester. Besökte www-sidan den 9.12.2010 <URL: <http://www.fc-utd.co.uk/history.php>>

BBC information om Roman Abramovich. Besökte www-sidan den 9.12.2010 <URL: <http://www.bbc.co.uk/bbcfour/documentaries/profile/abramovich.shtml>>